

1979/4

Környezetünk védelméért
Építészet, ember,
környezet
Falukép, 1979

Banos János, Csanády János
és Hideg Antal versei,
Császár István,
Kunszabó Ferenc
és Laczkó Pál prózai írása

Történelmi kutatás
és történelmi publikáció

9. Salgótarjáni
tavaszi tárlat

PALÖCFÖLD

Képességeinek és lehetőségeinek egyre ütemesebben növekvő formátumától mámoros a XX. századi ember. És eredményeit tekintve vajon oktanul-e?

Hiszen eszközeinek információéhes csápjával irdatlan galaktikus távolságokból gyűjt újabb ismereteket; természetes módon meg nem tapasztalható parányokban tár fel és vizsgál öntörvényű univerzumokat, testi és szellemi harmóniáját órák-helyreállító rendszabályok és medicina vértíjébe öltözik, magateremtett anyagokkal, konstrukciókkal pótolja a természetben nem létezőt, s már egy jövőbeni „gépkort” koronázó genetikusan irányított élővilág lehetőségének felvázolásával

biztatja-rémíti magát. Szellemi erőinek célratörő kamatoztatásában nem ismerve el határokat.

De hát nem ő-e az is, aki hulladékhegyekkel és -felhőkkel rontja-piszkítja bolygójának életet tápláló talaját, vizeit, légkörét, aki a flóra és fauna terjedelmi határainak erőszakos csökkentésével és egyedeknek fokozatos megtizedelésével veszélyesen billegtetli a természet mára igencsak ingatag egyensúlyát, akit épített világának kialakításakor korántsem mindig vezetnek ún. emberi szempontok?

Azaz, váltig érvényes a fegyelmező József Attila-i intellem: „Még nem nagy az ember. De képzeled, hát szertelen.” Szertelen a szónak

TÁRSADALOMPOLITIKAI, IRODALMI, MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

nemes értelemben vett és megítélő értelmében egyaránt. Szeretlen, mert napról napra tényyszerű jelét adja korlátlan képességeinek, s szeretlen, mert nem elégszer engedve utat ésszerű kétségeinek, nagyságához „illő” mulasztásokra, meggondolatlanságokra is képes.

Igaz persze az is, hogy rangosabb esendőségeinket is hajlamosak vagyunk felismerni és bevallani. Csak hát, példának okáért, jószelivel úgyszólván legközvetlenebb elődeink állították fel — nem a tudatlanság szülte tartózkodás, nem pánikizú pesszimizmus, de éppen a józan megfontolás eredményeként — a figyelmeztető táblákat: az alkotás — felelősség! Talán még idejekorán ahhoz, hogy a teremtő ember összeszámlálhassa és korrigálhassa épített világának és természeti környezetének belső diszharmóniáit, pótolhassa a kettő közötti összhang jelentős hézagait. S ahhoz, hogy a nagyobb körültekintésre intő jelzőrakéták felroppenhessenek, arra volt szükség, hogy mindennapi életünk során, úgymond saját bőrünkön tapasztaljuk meg: a környezetvédelem korántsem kifinomult szépészeti szempontok által ösztönzött tevékenység, hanem olyan tudatosan előrelátó munka, melynek híján az emberi nem közvetlen jövője kerül veszélybe. Ha egyik napról a másikra nem is úgy, hogy pusztá léteben válik veszélyeztetetté, de (némi túlzással tán) olyan módon, hogy a meggondolatlanul elsilányított, elszennyezett természeti környezet és a felelőtlenül konstruált épített világ előbb vagy utóbb torzíthatja (némi képp torzítja már ma is) az emberi szellemet. S akkor óhatatlanul ilyen irányban korlátozza fejlődésének irányát, lehetőségét.

Képességeinek és lehetőségeinek egyre ütemesebben növekvő formátumától mámoros a XX. századi ember. Mégis, kétségkívül szaporodnak életében a megfontolt józanság, a hátra- és előretekintő mértéktartás és felelősség pillanatai, az újraértékelő meditáció percei, az egyezményesen körültekintő cselekvés órái. Az emberi szellem tiszta magjának és az ember környezetének, jövőjének védelme érdekében.

Kassai-Végh Miklós

1979|4

- 3 Ispán András: Környezetünk védelméért
- 4 M. Szabó Gyula: Hákettdő
- 7 Szendi Márta: Falukép, 1979
- 8 Szatmári Béla: Építészet, ember, környezet
- 10 Kelemen Gábor: A tét
- 12 Praznovszky Mihály: Egy ember a reformkorból

-
- 13 Banos János: A vasból-jegenyefák, Jaj én rúgkapáló szívem
 - 14 Kunszabó Ferenc: Tavasszal visszatérnek a fecskék
 - 17 Hideg Antal: A kirakat
 - 17 Császár István: Mesterdalnokok
 - 18 Laczkó Pál: A mi kis tethelyünk
 - 20 Csanády János: Budapest, 1948—1978

-
- 21 Horváth István: Történelmi kutatás és történelmi publikáció
 - 23 Belitzky János: A Zagyva-völgye életkörülményei 1914 nyarától 1919 tavaszáig

-
- 25 9. Salgótarjáni tavaszi tárlat (Krunák Emese)
 - 27 A forradalom, a munka és a szobrász (P. Szabó Ernő)
 - 27 Madách-tanulmányok (Csongrády Béla)
 - 28 Nők diplomával (G. Kiss Magdolna)
 - 29 Ember és környezete (Molnár Zsolt)

*

A borítokon és belső oldalakon Somogyi Győző munkáit közöljük.

PALÖCFÖLD

TÁRSADALOMPOLITIKAI IRODALMI MŰVESZETI FOLYÓIRAT

A NÓGRÁD MEGYEI TANÁCS MŰVELŐDÉSUGYI OSZTÁLYÁNAK LAPJA

Főszerkesztő: Végh Miklós. Szerkesztőség: 3100 Salgótarján, Arany János út 21. Telefon: 14-13. Kiadja a Nógrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Bálint Tamás igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben, és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz. Postacím: 1900 Budapest) közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-961 62 pénzforgalmi jelzőszámmal. Egyes szám ára 10 Ft, előfizetési díj fél évre 30, egy évre 60 Ft. Megjelenik kéthavonta. Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

INDEX: 25 952

ISSN 0555-8867

79.1474 N. S. 1400 db